

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

MEDISON

חמד

משרד החינוך

מדינת ישראל

משרד החינוך

מן התלמוד

סדר נזיקין, מסכת בבא מציעא דף כ"ה

והיכי דמי דעשוין כמגדלים - רוחא תנאה,
ומציעא עילויא, וזוטא עילויא מציעא, דאמורין:
אנחי אנחינהו.

תתאה - תחתון
מציעא - אמצעי
זוטא - קטן

הסבר: אדם שמוצא מטבעות מסודרים כמגדלים, הרי זה סימן וחייב להכריז. ומגדל פירושו שהשורה התחתונה רחבה, וזו שעליה בינונית, וזו שלמעלה צרה ביותר, שכך ניכר שמישהו הניח את המטבעות בכוונה ולא נפלו סתם

MEDISON AID
מערך לוגיסטי התנדבותי
תמיכה בכוחות הבטחון ובמערך האזרחי

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי
וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק
והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 18:22	כניסת שבת: 18:58
יציאת שבת: 19:34	יציאת שבת: 20:00
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 18:37	כניסת שבת: 18:09
יציאת שבת: 19:36	יציאת שבת: 19:29

100 שנים לייסוד
הדף היומי

סדר נזיקין | מסכת בבא מציעא דפים כ"ה-ל"א
פרשת צו | י"ד-כ' באדר ב' תשפ"ד (24-30 למרץ 2024)

דף כ"ה: "דרך הינוח"

מצות השבת אבדה מחיבת אותנו להשיב אבדות לבעליהן.
לפיכך, הרואה ברחוב אבדה צריך להרים אותה ולהכריז על האבדה, אולם
כלל חשוב בהלכות אבדה קובע, שאין להרים כל חפץ שרואים ברחוב, אלא
רק חפץ שנראה אבוד.
למשל: אם רואים בקבוקים מסודרים יפה במקום מוצנע ושומר, אין לקחת
אותם כי מבינים שבעליהם הניח אותם כאן לרגע קט והוא כבר ישוב לקחתם.

דף כ"ו: סימנים על כסף

צפו בסרטון

מדוע בעצם אי אפשר לעשות סימן על כסף? הרי לכאורה
אפשר לציר על השטר ציור מיוחד. ובכן, התשובה היא שזה
לא יעזור, מפני שטבעו של הכסף שהוא עובר מיד ליד, ולכן
גם אם תאמר למוצא האבדה: "יש לי סימן - צייתי אפרוח
בצד זמין למעלה", זה לא יעזור, כי אפילו אם נאמין לה שפעם
השטר הזה היה שלה, אבל יכול להיות שכבר שילמת איתו
בחנות הממתקים והוא אבד לבעל חנות הממתקים. מהסיבה
הזו הסימן על הכסף אינו עוזר, והמוצא כסף רשאי ליטלו לעצמו.

מתי בכל זאת אפשר לקבל אבדה של כסף על פי סימנים? רק אם הסימנים הם
חיצוניים. למשל, אם המאבד יודע את מספר שטרות הכסף שהיו בחבילה, או
אם יש לו סימן על הארנק שבתוכו היה הכסף במקרים מסוג זה מחזירים לו גם
את הכסף, כי לא יתכן שהכסף שיקר למישהו אחר.

דף כ"ז: סימני אבדה

אנו יודעים שמחזירים אבדה באמצעות סימנים. למשל: ראובן מצא טלפון
שיש עליו סימן בולט ומובהק, והוא מכריז: "מצאתי טלפון".

אם מופיע אדם שאבד לו טלפון, שואל אותו ראובן: "יש לך סימן?". אם המאבד
יודע לומר מה הסימן המובהק והברור שיש לו בטלפון, יכול ראובן להחזיר לו
את הטלפון ולקבל מצות השבת אבדה.

התורה אומרת למוצא אבדה: "ואספתו אל תוך ביתך והיה עמך עד דרש אחיך
אתו והשבתו לו". ממילים אלו אנו מבינים שהטוען שהוא בעל האבדה צריך
לדרוש אותה, כלומר: להוכיח שהוא הבעלים. התלמוד מסתפק אם כנות
התורה שעליו להביא דוקא עדים שהוא הבעלים, או שמא די בסימנים. בכל
מקרה, אומר התלמוד, שגם אם מן התורה צריך להביא דוקא עדים, הרי חז"ל
תיקנו שמספיק גם למסור את סימני החפץ.

חברותא

מתפללים

שחר בן 17 התחיל תהליך של זימון לקראת הגיוס לצה"ל. לשחר יש גם פרופיל גבוה וכושר גופני טוב והוא גם מצטיין במחשבים. הוא מתלבט האם להתגייס ליחידה קרבית, ששם העיקר זה הכושר הגופני, או להתגייס ליחידת המחשבים של הצבא. איפה הוא יתרום יותר?

מצד שני:

אולי אם הוא יתגייס ליחידת המחשבים ויביא לידי ביטוי את הכישורים שלו בתחום המחשבים תהיה בכך תרומה גדולה יותר לצבא ולביטחון ישראל.

מצד אחד:

אולי אם הוא יתגייס ליחידה קרבית הוא יתרום יותר לצבא, ויביא לידי ביטוי את היכולות הפיזיות והחברתיות שלו.

מה דעתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה 'והתפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

★ | מן ההסטוריה

הפצצת הכור הגרעיני בעיראק

ב-7 ביוני 1981 הפציץ חיל האוויר הישראלי את הכור הגרעיני בעיראק, במבצע שנקרא מבצע אופרה או מבצע תמוז. סדאם חוסיין, נשיא עיראק, איים על ישראל ושאל להצטייד בנשק גרעיני כדי לתקוף אותה. בתגובה החליטה ישראל להפציץ את הכור הגרעיני בעיראק ולמנוע ממנה להשיג נשק כזה. ההחלטה התקבלה לאחר ניסיונות שונים לעצור את עיראק בדרכים דיפלומטיות, שנכשלו. את התקיפה ביצעו שמונה מטוסי F-16 ושישה מטוסי F-15. הפעולה הושלמה בהצלחה, הכור הגרעיני הושמד וכל המטוסים חזרו בשלום. כתוצאה מכך איבדה עיראק את יכולתה הגרעינית, מה שהוביל מאוחר יותר לתבוסתה במלחמת המפרץ.

סמל מבצע הפצצת הכור מוטבע על נץ מספר 243. אחד ממטוסי F-16A שהשתתפו במבצע (Wikipedia, KgyST)

♥ | על המפה | תל עדשים

תל עדשים הוא מושב בעמק יזרעאל, אשר הוקם ב-1913 על ידי ארגון השומר, ונקרא על שם היישוב הערבי הסמוך תל עדס. בשנת 1923 הוא הפך למושב עובדים בעקבות הגעתן של משפחות חדשות. בין תושביו הידועים היו הרמטכ"ל רפאל איתן, שקבור במקום, וחבר הכנסת יגאל כהן. במושב נמצא אחד מבתי הכנסת הראשונים שהוקמו בעמק. כיום גרים במקום כ-1,500 תושבים, העוסקים בעיקר בחקלאות.

תל עדשים (Wikipedia, אסף שוניה)

המושג השבועי

100 שנים לייסוד 'הדף היומי'

הבא להורגן השכם להורגו

"הבא להורגן, השכם להורגו", הוא כלל הלכתי לפיו מותר לאדם להרוג את מי שמאיים על חייו, כדי להגן על עצמו. הלכה זו נלמדת מדין "הבא במחתרת" המופיע בתורה, לפיו מותר לבעל הבית להרוג גנב הפורץ לביתו, כאשר קיים חשש שהגנב יפגע בו.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0
התלמוד	רבי יהודה	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	הקמת בית המקדש השני	המלכה אסתר	חורבן בית המקדש השני	חורבן בית המקדש הראשון	מיתן תורה	הנביא דבורה	אפרים ומנשה	הנביא יחזקאל	הנביא יחזקאל
495	רבי יהודה	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	הקמת בית המקדש השני	המלכה אסתר	חורבן בית המקדש השני	חורבן בית המקדש הראשון	מיתן תורה	הנביא דבורה	אפרים ומנשה	הנביא יחזקאל	הנביא יחזקאל

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מהו האיש שבציור?
- 2 מה היה תפקידו?
- 3 איך הוא קשור ליישוב שמופיע על השלט מאחוריו?
- 4 במה עוסקת התוכנית שמונחת על שולחנו?
- 5 מה הקשר בין הצנחן לשלט שנמצא מעליו?

מורחב לנסח טקסט ולגא לאגדט
מורחב לנסח טקסט ולגא לאגדט
מורחב לנסח טקסט ולגא לאגדט
מורחב לנסח טקסט ולגא לאגדט
מורחב לנסח טקסט ולגא לאגדט
מורחב לנסח טקסט ולגא לאגדט
מורחב לנסח טקסט ולגא לאגדט
מורחב לנסח טקסט ולגא לאגדט
מורחב לנסח טקסט ולגא לאגדט
מורחב לנסח טקסט ולגא לאגדט

השנה אנו מציינים

100 שנים לייסוד
הדף היומי

למדו את המושגים
המודגשים בעלון ותוכלו
להשתתף בחידונים
ופעילויות במשך השנה.

מי אנחנו?

1. חיילים שהגיעו לצבא מרקע משפחתי וחברתי בעייתי.
2. השתלבו בתוכנית שנועדה לתת להם כלים להתקדם בחברה, בשירות הצבאי ובהשלמת הלימודים.
3. יוזם התוכנית היה הרמטכ"ל ה-11, והיא מכונה על שמו.
4. שמה הרשמי של התוכנית היה מקא"ם - מרכז קידום אוכלוסיות מיוחדות.

לגא לאגדט

5780 ה'תש"פ	5778 ה'תשע"ח	התשכ"ט	5727 ה'תשכ"ז	5708 ה'תש"ח	5707 ה'תש"ז	5699 ה'תרצ"ט	5657 ה'תר"ץ	5323 ה'רמ"ח	5260	5258	4900	4800	4650	4260
														
2019 שנת סיום הש"ס ללומדי הדף היומי	2017 70 שנה למדינה	1969 הרב אריה לוי	1967 מלחמת ששת הימים	1948 הקמת המדינה	1947 מלחמת העצמאות	1939 שואה	1897 הרצל	רבי יוסף קארו	1500 העת החדשה	1492 גירוש ספרד	הרמב"ם	רש"י	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

דבר תורה

על המזבח בבית המקדש היו שלוש מערכות של עצים שלכל אחת מהן תפקיד אחר. האחת הייתה לאש עליה הקריבו את הקורבנות, השנייה הייתה לצורך הגחלים של עבודת הקטורת, והשלישית הייתה בשביל שתתקיים "אש תמיד" שלא תכבה לעולם.

אש התמיד הזאת, עליה אנו מצווים בפרשתנו, מסמלת את אש התמיד הנמצאת בליבו של כל אדם מישראל באשר הוא. בכל איש ישראל ישנה אש פנימית היא אש הנשמה שדולקת ומאירה בכל עת וללא הפסק. לעיתים קשה לראות, לעיתים היא מכוסה ולא ניתן להבחין בה, אך בתוך הלב פנימה, כמו במזבח של בית המקדש, יש אש שהיא "תמיד תוקד על המזבח ולא תכבה".

חידה!

שנו את סדר האותיות במילים כדי לזהות את האמרה ההלכתית:

עקוסה המצוב טורף נם הצומה

(טואטט אל טואט)
טואטט לטואטט יטואטט

שאלות השבוע??

1. האם צריך להחזיר שטר כסף שנמצא ברחוב לאדם ששמו כתוב על השטר?
2. מה היו עושים ב"אבן הטוען"?
3. מה ההבדל בין "משכון" ו"עבוט"?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

סדר ניקיון | מסכת בבא מציעא דף כ"ח - ל"א

דף כ"ח: הכרזה על מציאת אבדה

בזמן שבית המקדש היה קיים, כל מוצא אבדה היה שומר אותה ברשותו עד ימי הרגלים, בירושלים יחד מקום להכרזה על אבדות. אכן גדולה הייתה בירושלים, בשם: "אבן הטוען". כל מאבדי האבדות וכל מוצאי המציאות היו מתבקשים באותו מקום, ומוצאי האבדות היו מכריזים: "מצאתי חפץ כזה וכזה", ואם המאבד שמע אותו הוא ניגש אליו, מסר סימנים ולקח את החפץ. התלמוד מספר מעשה מעניין בקשר ל"אבן הטוען". פעם בעת עצירת גשמים פנו החכמים לחנוני המעגל כדי שיתפלל שיירדו גשמים. חנוני חג מעגל ונשבע כי לא יצא ממנו עד שיירדו גשמים. תחילה ירדו גשמים מועטים. חנוני המעגל נשב והתפלל, וגשמים רבים הציפו את העיר, עד שהחכמים ביקשו ממנו שיתפלל שהגשמים יעצרו. אמר חנוני: רק אם העיר תוצף עד אבן הטוען - אתפלל שיחדלו הגשמים, כי אין מתפללים להפסיק דבר טוב, גם אם הוא יותר מדי.

דף כ"ט: העוסק במצוה - פטור מן המצוה

ישנו כלל חשוב מאוד האומר: "העוסק במצוה - פטור מן המצוה". כלומר, מי שעוסק בדבר מצוה, אינו חייב לקיים באותו זמן מצוה אחרת. למשל, סופר שכותב מזוזה, פטור אותה שעה מלקיים מצוה אחרת. גם המקנים מצות השבת אבדה, פטור ממצוה אחרת כי עליו לטפל בה עד שהבעלים יבואו אליו ויקח את האבדה. אם בדיקת תוך כדי שהוא מטפל באבדה, בא עניי וביקש ממנו צדקה, הוא פטור ממצות הצדקה, מפני שכעת הוא עוסק במצוה אחרת. אולם, עלינו לשים לב לדבר חשוב: אדם העוסק במצוה פטור מלקיים מצוה אחרת, אבל כמובן עדיין חובה עליו להיזהר שלא לעבור כל עברה.

דף ל': מי פטור מהשבת אבדה?

בדף זה לומדים על שלושה מקרים שבהם המוצא אבדה פטור ממצות השבת אבדה.

מקרה א': כוהן בבית הקברות. התורה מצוה על הכוהנים שלא

יטמאו בטומאת מת. לכן לכוהנים אסור להיכנס לבית הקברות. אם כוהן רואה אבדה בבית הקברות, אין הוא נכנס לבית הקברות כדי לקיים את מצות השבת אבדה, מפני שמצוה זו אינה דוחה את איסור הטומאה למת.

מקרה ב': הפסד ממון. אם מוצא האבדה יפסיד סכום כסף גדול יותר מן האבדה, הוא פטור מן המצוה. למשל, נהג מונית שמוצא כדור ששורה שבעה שקלים. אם הנהג יטרח לעסוק באבדה הוא יטרח בה ארבעים וחמש דקות. בזמן זה הוא יכול להרוויח חמישים שקלים.

מקרה ג': אדם מכובד. אדם מכובד המוצא אבדה שאין מכבודו לעסוק בה, פטור מן המצוה. למשל, ראש ישיבה המוצא אופנים אינו צריך להרים אותם כדי לטפל בהם, מפני שאין זה מכבודו של תלמיד חכם לשאת אופנים ברחוב.

דף ל"א: "משכון" ו"עבוט"

"משכון" הוא חפץ שהמלווה לוקח מהלווה כדי להיות בטוח שהלווה יפרע את ההלוואה. למשל: ראובן מבקש הלוואה משמעון. שמעון אומר לו: תן לי את שעון הזהב שלך כמשכון. כדי שאהיה בטוח שתפרע לי את ההלוואה. כאשר תחזיר את ההלוואה - אחזיר לך את שעון הזהב. יש "משכון" שלא בשעת הלוואה. כלומר: המלווה נטל את המשכון רק לאחר שהגיע זמן הפירעון והלווה לא שילם את חובו. משכון זה אי אפשר לקחת בכוח מן הלווה, אלא רק בית דין יכולים להורות על נטילת משכון זה. התורה מכנה משכון זה בשם "עבוט". התורה מצוה שמלווה הלווה "עבוט" מאדם עני שזקוק לחפץ זה, צריך להחזירו לו ולקחת במקומו "עבוט" אחר. למשל: הלווה בגדי עבודה מעני, צריך להחזיר לו אותם לקראת בוקר, כי העני צריך לבדוש אותם לקראת עבודתו. בליקלה ישוב המלווה ויקח אותם ממנו שוב עד הבוקר.